

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Bulev. Regina Maria Nr. 13. Tipografia „Aradul”
INSERȚII
se primesc după tarif la
Administrația ziarului
și în toate agențiile de
publicitate.

Abonamente:
un an . 780 Lei
1/2 an . 390 Lei
3/4 an . 195 Lei

3 Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL
Apare zilnic la orele 5 dimineața

3 Lei ex.

Geneva și Washingtonul

Presă din Budapesta e, în permanență mobilizată. Cu visurile isbânelor mari, ea își ține cititorii într-o curmată așteptare.
Acum sunt acolo la ordinea zilei: Geneva și Washingtonul. La Geneva fost pusă chestiunea coloniștilor unguri din Ardeal, cari, prin legea astră agrară au fost expropriați. Această chestiune a fost precedată, în discuția maghiară de peste Tisa și din România, de-o campanie uriașă. Comisiții unguri, trimiși aici de guvernul opreaunii maghiare, pentru a lovească, în acest chip, în elementul românesc, au fost prezentați la Liga Națiunilor ca victime ale opresiunii românești.

Presă maghiară din Budapesta cea din Ardeal chiar, se infurie se jalește degeaba: Coloniștii unguri au fost expropriați în baza unei legi care s'a aplicat pentru toți cetățenii României-intregite, deopotrivă.
Am fi însă curioși să ni se dea seama de la Budapesta lămurirea, în baza unei legi, votate de parlament, au fost opriți — în timpul și înaintea războiului — țărani români din Ardeal să cumpere pământ. Știm prea bine că dela guvernul despotice din care făcea atunci parte și contele Apponyi, au emanat în timpul războiului ordine secrete cari oprimeau pe țărani români să ajungă la un pic de pământ.

De-altcun, contele Apponyi, care reprezintă la Geneva Ungaria latifundiilor imense, e crainicul reacțiunii celei mai odioase.

El pretinde că principiul naționalităților e primejdios pentru pacea lumii și vede în stările de dinaintea războiului popoarelor, așezarea ideală. Pacea din urmă cu răsturnările și cușeririle ei nu spun nimic sufletului îmbătrânit în rele al acestui contele întârziat printre oamenii noi ai vremurilor noi. Impotriva realităților, această contele așteaptă par'că ziua în care țărani români, celi, slovaci, croaiți și sârbi se vor îmbia să și bage de bunăvoie, din nou gâturile în jugul milenar din care au scăpat abia și să rămână pentru vecii vecilor slugi harnice și plecate ale nemșilor maghiari.

Declamațiile patetice ale bătrânului contele vor răsună însă în pustiu. Așteptările lui vor rămănea așteptări... Și popoarele vor merge înainte pe drumurile istoriei, fără să se sinchisească de glasurile acestor strigoi ai unui trecut care trebuie înmormântat pentru totdeauna.

Trimisiți „teroarei albe maghiare” cer la Geneva favoruri pentru ungurii din Ardeal, în timp ce țărani maghiari de peste Tisa sunt și astăzi iobați ai latifundiilor leași, stupizi și îmbaibați.

Oamenii cari urmăresc cu simpatie crimile bandelor lui Hejjas, vorbesc la Geneva și aiurea în numele libertății și al umanității.

Și totuși n'ar trebui să fie lăsați să bârfească așa cum bârfește și să facă pe oamenii cumsecade așa cum îi fac.

Propaganda lor nerușinată ar trebui urmărită de Mica Înțelegeră și lăsată cu ultima energie. Contele Apponyi ar trebui scos pentru totdeauna din circulație, printr'o largă demascare a activității sale nefaste ca ministru maghiar al instrucției publice.

Arad, 11 Sept.

Loviturilor să se răspândă cu lovituri, date vârtos și la timp, pentru ca să le treacă odată cheful de-a mai băfii din ascunzăturile presei mondiale, unde banul unguresc plasează de-o vreme toate murdăriile imaginabile.

Pasivitatea noastră le dă curaj și le face drum larg. Să-i isbim și să le închidem drumurile!

Pentru această însă trebuie să angajăm în acest războiu oameni pregătiți și cu adevărată dragoste de țară.

Vom face-o vreodată?!

Concentrările de toamnă

Ministerul de războiu ne trimite spre publicare următorul comunicat:
Uncle ziare pretind, că în ultimul timp, s'a răspândit zvonul concentrării contingentelor 1910—1923 și că din această cauză, mulți săteni au început să și vândă vitele, cerealele și nutrețul, de teama unor eventuale rechiziții.

Rostul concentrărilor, din acest an și din contingentele ce urmează a se concentra, s'a arătat în nenumărate rânduri prin diferite ziare în cursul lunilor Iunie, Iulie și August a. c.

Se repetă dispozițiile luate pentru concentrările ce nu s'au efectuat încă. Se vor concentra: în cursul lunii Septembrie: oamenii din artilerie și Brig. de Vânători București din contingentul 1920, cari au fost chemați și nu au executat concentrarea în 1924 precum și toți oamenii din contingentul 1924.
În luna Iulie Octombrie, toți oamenii din infanterie, Vânători, Vânători de Munte, Grăniceri, Răztori (inclusiv Escorta Regală), Pioneri și trupe speciale, din contingentul 1920, cari au fost chemați și nu au executat concentrarea în 1924 și toți oamenii din contingentul 1921; precum și Călărășii (Răztori) cu schimbul din contingentul 1922.

Spre încheierea pactului de siguranță

Geneva, 10. — Oamenii de stat francezi și englezi s'au pus de acord asupra invitației ce trebuie adresată dlui Stresemann în vederea conferinței apropiate dela Lausanne. Se afirmă o complicită comună de vederi.

S'a înregistrat cu satisfacție un mare pas către un acord cu Germania.

Geneva, 9. — Painleve a părăsit Geneva astăzi dimineața plecând la Mulhouse. Ministrul afacerilor Străine a Franței, Belgiei, Angliei și Italiei au deliberat în cursul dimineții asupra negociațiilor angajate în privința pactului de garanții. Ei au constatat cu mare satisfacție că acordul cu Germania pare că s'a apropiat în decursul ultimelor săptămâni cu mult spre realizarea lui. Acest acord s'ar putea realiza într'un viitor apropiat după un schimb de vederi cu reprezentanții Reichului. Rămâne să se stabilească între Miniștrii aliați și reprezentanții Reichului numai data și locul definitiv al întâlnirii.

Berlin, 10. — Este probabil că dnl. Lother și Schiele vor însoți pe dl Stresemann la conferința apropiată a pactului de garanție.

Turburările anti-semite din Palestina

CONSTANTINOPOL. — Comisarul suprem al Palestinei d. Plumer a ordonat ca armata de ocupație engleză, să fie gata la primul orșun să intre în luptă cu beduinii, care intenționează să atace statul evreii.

Ordinul dat de comisarul suprem este motivat de faptul că d. Plumer a fost înștiințat că beduinii au primit în ultimul timp din stăruință tunuri arme, munițiuni de război și că se pregătesc să invadeze Palestina, pentru a măcelări pe coloniștii evreii.

Din această cauză autoritățile palestiniene sunt foarte îngrijorate, iar în rândurile coloniștilor evreii se observă panică.

NOTE

„Darul Voevozilor”

Arad, 11 Sept.

Revista „Răsăritul” redactată de d. n. N. Bățaria, I. U. Soricu, I. Gh. Opreșan, Lascariov-Moldovanu, D. Nanu și profesor universitar Marin Ștefănescu ocupându-se de lucrarea „Darul Voevozilor” apărută la Craiova, în editura Ramurii, în numărul de pe August, publică următoarele aprecieri pe care le reproducem în întregime.
„D-nul Ștefan Bălcești este, pentru noi, demult trecut în rândul poezilor de seamă. Poezia sa, sfioasă, în formele cele mai apropiate de sufletul nostru, ne-a fost de multe ori prilej de iubire senină, patriarhală. Sunt versuri care-mi cântă de ani de zile în amintire ca niște clopoței din troenitele vremii ale copilăriei.

Le port cu drag și-mi pare bine că pot s'o spun cu prilejul „Darului Voevozilor” care e o prea frumoasă punere în scenă a vitezilor voevozi ai trecutului ce hotărăsc să și topească, pentru făurirea coroanei regelui României Mari, coroanele lor.

Cine va citi această înghebare de teatru a d-lui Bălcești, va găsi pe lângă cea mai discretă notă patriotică — pe care numai un poet adevărat putea s'o mai picure nebanalizată — un buchet de cea mai fină poezie.

Scena Călugărenilor mi se pare unică în ce privește măiestria cu care e redată. Într'o vreme când școlile n'au ce alege „repertoriul” fiind foarte departe de a corespunde scopului, această bucată este tot ce poate fi mai potrivit pentru serbările din care educația națională trebuie să iasă sporită.

O recomandăm, mai ales pentru școli, fiindcă acolo simțim că sentimentul patriotic a devenit mai fad. E un dar, în adevăratul înțeles al cuvântului!”

Schimbări politice în Jugoslavia

BELGRAD. — Congresul partidului democrat sârb, care a avut loc în Zagreb, a votat fuziunea cu partidul național mahomedan din Bosnia și Herțegovina.

A. actualmente au loc tratative pentru fuziunea și cu partidul mahomedan, din Macedonia.

După părerile expuse de ziare d. Davidovici, șeful partidului democrat sârb, lucrează pentru a strige în partidul său prin fuziune, toate organizațiile politice minoritare din Jugoslavia.

BELGRAD. — Congresul partidului țărănesc sârb, a hotărât să se rupă legăturile cu partidul țărănesc croat, care sub impulsivitatea lui St. Radici s'a raliat la politica reacționară și antidemocratică a guvernului Pauci.

Raliindu-se la politica guvernului, partidul țărănesc croat, participă efectiv la persecuțiile deslănțite contra minorităților din Banat, Macedonia, Basca, Bosnia, Herțegovina, etc., așa ca nu se mai bucură de simpatia democrației.

Alegeri parțiale

Se pare că guvernul este hotărât să fixeze pentru prima jumătate a lunii Noembrie alegerile parțiale pentru completarea locurilor vacante la Camera și Senat și a nume: unul de deputat la Timișoara și câte unul de senator la Caliacra și Tutova.

Delegațiile speciale române la Geneva

BUCUREȘTI. În comisiile speciale dela Geneva România e reprezentată prim d-nii Titulescu Juvara, Pușcariu, Coșescu, Elena Văcărescu și d. Petrescu Comnen.

Polonia reclamată la Ligă

GENEVA. Minoritățile din Polonia au înaintat un memoriu Ligei Națiunilor prin care comunică faptul că din cauza reformei agrare din Polonia 900 mii germani au fost siliți să părăsască țara.

Consiliul Literelor

Ministerul Cultelor și Artelor a instituit o comisiune compusă din domnii: Brătescu Voinesți, O. Goga, Valjean, I. Minulescu, Ion Pilat, Horia Furtună, G. Rotică, Liviu Rebreanu, Al. Mavrodî și Corneliu Moldovanu, cari sub prezidenția dlui ministru, va cerceta proiectul de lege pentru înființarea unui „Consiliu al Literelor.”

Germania în fața pactului

Analizând dispoziția opiniei germane față de tratativele pentru încheierea pactului de garanții, „Le Temps” într'un lung articol de următoarele definiții spunând: „Elementele conservatoare și naționaliste se silesc să zădărnicească stabilirea pactului în condiții cari ar fi cadă asupra Franței toate răspunderile nereușite. Dar acest lucru este acum imposibil, dat fiind atitudinea sinceră și clară franceză și spiritul de conciliantă mereu dovedit. Uncle informații susțin că Germania discută și se tocmește pentru a obține anumite avantajii din actuala situație, dar că ar fi decaș să intre în Societatea Națiunilor și să încheie pactul de siguranță înainte de sfârșitul anului acesta.

Intre aceste două curente se evidențiază bine frământarea elementelor flotante cari se supun în toate diriguitorilor partidelor în luptă și sunt gata să exploateze toate incidentele după cum sunt gata să se acomodeze cu toate aranjamentele ce li s'ar recomanda.

Sigur este că guvernul german nu renunță la nici una din obiecțiunile de principii și de fapt formulate în tratativele ce au avut loc.

Toate răspunsurile sunt neprecise sistematic obscure pentru a lăsa porțile deschise pentru viitor. Cabinetul german prins între cele două curente ale politicii interne, cel al dreptei și cel al stângerii, unul absolut ostil pactului — fără avantajii mari — celălalt favorabil dar cu condiția ca Germania să obțină un loc larg în Societatea Națiunilor.

Dar atât partidul dreptei cât și al stângerii consideră că confirmarea benevolă a Germaniei a situației teritoriale creată la apus prin tratatul dela Versailles implică un „sacrificiu” care să compenseze perspectivele ce are în viitor spre răsărit și la sud.

Ar fi, atât democrații cât și conservatorii germani consideră că trebuie să fie lăsată eventualitatea unei renanțieri a frontierei germano-poloneze și alipirii Austriei. Ei între ei au metode de acțiune deosebită, dar au același gând asupra fondului chestiunii.

Dl Stresemann caută să se folosească de lupiele dintre partide pentru a obține noi tratative și amănări. El va susține că nu poate face anumite concesii în unele chestiuni

esențiale pentru a nu periclita situația cabinetului, opinia germană nelngăduindu-i să încheie un pact fără anumite compensații.

Deci în viitoarele negocieri dintre statele aliate și dl Stresemann se vor repeta tocmețiile de odinioară în toate celelalte chestiuni.

S'a putut constata de pe acum acest lucru la întrunirea experților, unde dela prima ședință, juristul german a evidențiat intenția de a combate toate dispozițiile conforme principiilor stabilite prin notele franceze dela 16 Iunie și 24 August.

Tot astfel și în ce privește recursul la „Liga Națiunilor” înainte de a se decide ori ce fel de sancțiune, în orice fel de caz de violare a tratatelor și pactului, guvernul își face rezervele sale.

Curentul potrivit deslănțuit prin presă nu poate servi decât interesele germane generale în tratativele ce se vor face.

Teza că Germania nu va putea semna un pact care să nu i aducă nici un folos, va fi negreșit aprig susținută, chonchide „Le Temps”.

Ședința Ligii Națiunilor

GENEVA. În ședința de azi a Ligei Națiunilor a vorbit ministrul de externe Chamberlain. A declarat că Engiltera va împiedeca orice încercare de război. Anglia voințe pace între popoarele din Europa.

Inființarea unui muzeu vânătoresc în Capitală

În „Monitorul Oficial” de astăzi a apărut jurnalul Consiliului de miniștri prin care s'a aprobat înființarea unui muzeu vânătoresc în București.

Consiliul a aprobat repararea arabei centrale a pavilionului regal din parcul „Carol I” unde va fi instalat acest muzeu și a hotărât ca aceste reparatuni să se facă în limita sumei de 500 000 lei care se va plăti din fondul de vânat al direcției vânătoare.

FOILETON

CRONICA LITERARĂ

Biblioteca „Semănătorul”. — A. Cotruș; Versuri. — Vasile Savel; Doine din război și câteva povestiri. — Al. T. Stamatiad; Câpiva scriitorii

Citim în „România” din București:

A mai pleda pentru utilitatea bibliotecilor de popularizare — e de prisos. Însăși frecvența lor e o dovadă suficientă. Faptul că întemeietorul „Bibliotecii pentru toți”, răposatul Mulier și-a ruitat averea în această întreprindere, n'a împiedecat pe continuatori să ducă biblioteca la avântul și succesul ei material de astăzi. S'ar putea emite, fără teamă, sfiorismul că orice bibliotecă de popularizare prinde. În măsura în care nici un strop din ploaia ce cade pe brazda însetată, nu se pierde. Dacă sfaturile în materie de organizarea culturii spirituale ar avea cătare, așa propune să se înființeze prime pentru bibliotecile de popularizare. Printre ele ar figura, fără îndoială și biblioteca „Semănătorul” dela Arad pe care o upărește, cu deosebire gust și cu un sigur simț al selecției. Librăria Diezezană din Arad. Întemeiată în vremea războiului, biblioteca „Semănătorul” a întrunit în co-

lecțiile ei, literatură adaptată pentru marile mase, mici tratate de știință vulgarizată, schițe de istorie literară și în patru volume compacte, o foarte utilă antologie a scriitorilor români dela 1821 încoace. Împărite în condiții excelente și oferite pe un preț modic, utilitatea lor e cu atât mai evidentă. Din nenumărate fascicule ce se urmează cu o sășinută continuitate vom desprinde pentru astăzi lucrările d-lor: A. Cotruș, Vasile Savel și Al. T. Stamatiad.

Poezia d-lui Cotruș s'a afirmat dinainte de războiu cu volumul de impresionante poeme din „Sărbătoarea morții”. Erau aspecte puțin întunecate din marele războiu european pe care d sa l-a cunoscut înaintea noastră și'n care străbătea ceva din nota caracteristică a d-lui Cotruș: neliniștea în fața celor două mistere, viața și moartea. Culegerea actuală de „Versuri” accentuează și intensifică această neliniște. „De m'asî

fi născut, Naturo, după voia mea, pe măsura visurilor mele fără de hotare...” e începutul unuia din acele imnuri de energie așa de frecvente în poezia d-lui Cotruș. „De dorul zorilor, mă voui lupta, cu ceața grea, cu carnea mea”, sunt alte două versuri din această neîntreruptă și îndărătnică stradanie de-a urca spre cer, de a se înfrăți cu braul, de-a se întrece cu șoimul. „Că m'am frământat o viață ca un tânăr plop sub vânturi, și carnea mi-a fost numai foc și vijelii”, e un final de poemă în care imaginea e suggestivă pe cât de tipic pentru ideologia sa e conținutul. Poezia d-lui Cotruș amintește — în proporții reduse la o scară adecuată — vitalismul poemelor lui Whitman, fugalul rapsoad al Americii, o energie imprimată de o lancezeală caracteristică firii noastre și a cărei echivalență poate fi urmărită în poema „O, plecăruie, plecăruie...”, în care nesațul de zări se rezolvă în doină, parcă, și versul are ceva din legănarea valului. Alături de poemele acestea reprezentative, se mai întâlnește o latură sentențioasă și o alta de miniaturi expresive, un soi de interjecții lirice în care poetul sugerează în linii sobre un drum de țară, o pustă („ca o sălbatică țigancă pustă își deschide săni înaintea ta...”) viața — port fecic, copilaria etc. Nimic n'ar putea da o imagine mai precisă ca acest citat, grațios și simbolic;

Cel mai eficient izvor de aprovizionare cu postăvării englezești veritabile.
Tot felul de căptușeli, cele de trebuință pentru croitori în magazia mare permanentă. 00000 (1671)

BRITISCH IMPORT
Arad, casa Neuman, Bulev. Regina Maria 9.

CONTRA BĂTĂTURI folosiți
ANAGALLIN
preparat de
FARMACIA TIBERIU RENYI
vis-a-vis de casa Județului. (1419)

AGENȚIA WAGONS-LITS angajează (1705)
funcționar, având cunoștințe de limbă franceză. A-se adresa Bulevardul Regina Maria No. 18.

Căși pe prețuri efine, peste tot, cu locuințe goale se pot cumpăra foarte convenabil prin biroul „**FOR-TUNA**” Arad, Strada Consistoriului (fost Baththány ucca) No. 31. Vă puteți convinge personal. (1746)

Tipografia „Aradul”
aranjată cu cele mai moderne mașini de tipar și cele mai moderne litere pentru pregătirea tuturor lucrărilor aparținătoare acestei branșe, precum: reviste literare, anuare școlare, invitații de cununie, boțez, petreceri, bilete de vizită, etc., etc.

Tipografia Aradul S. P. A.
Arad, Bulevardul Regina Maria No. 12
(In curte la dreapta).

„ASTRA”
Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare
S. A. Arad
Direcțiunea Generală:
București Str. Lascăr Catargiu 11.
Uzine: Arad.

Adresa telegrafică: Vagonastra București.
Vagonastra Arad.
Serisori București: Casașta postală 136.
Arad: Calea Aurel Vlaicu.

Autobuse, camioane pentru 3 tone încărcătură. — Cisterne automobile, 3350 litri capacitate. — Automobile cu pompă de incendiu. — Automobile stropitoare. — Strunguri de precizie de 1000, 1200 și 1600 mm. — Prese cu excentric. — Grupuri electrogene, mașini de găurit până la 35 mm. — Motoare cu benzină. — Locomobile. — Ferăstrăe cu motor de benzină. (1629)

Oferte și devize la cerere.

Spre Maroc

— Impresii de călătorie —

De abia sosiți în port și o invazie de hamali indigeni năvălesc. Acest prim contact cu elementul arab este din cel mai prețios, deoarece pe un preț foarte mic ei se oferă a-ți duce bagajul la un hotel convenabil, cu destul confort. Negreșit că un număr însemnat de automobile și trăsuri așteaptă, ca în fiecare oras, la poarta stațiunii maritime, să vă transporte unde doriți.

Primul contact luat cu orașul Alger ne pune în uimire și aceasta prin faptul, că, lăsând la o parte atât decorul adorabil pitoresc, cât și promiscuitatea diverselor rase locuitoare a regiunii, în rest, ai impresia că te găsești încă la Paris. Întâlnim aici, ca și la Paris, artere mari, însuflețite de lumene se preumblă, vaste și mari magazine; bulevarde cu clădiri înalte (5-6 etaje); și, tot ca la Paris, un bruhăla de autobuze, timbre de tramvaie, sirene de taximetre, precum și strigătele caracteristice ale copiilor, cari debitează ultimele noutăți politice sau de sport. Numai arborii aici sunt eterni verzi, grădinele sunt perpetuu înflorite și pe străzile principale, d'Alsly și Bab Azoun, alături de elegantele doamne, îmbrăcate după ultimele creații ale modei, întâlnim femeile Maurilor în pantaloni balonați, acoperite cu haikuri îngrijite, pe cât de curioase, pe atât de seducătoare.

Ar trebui multe ore pentru a putea descrie ceea ce călătorul poate vedea vizitând orașul Alger cu promenadele și cu împrejurimile sale încântătoare, mă mărginesc să menționez activă strada Michelet, cartierul facultăților științifice, care a devenit strada de la Paix a Algerului și care duce către inima orașului, adică în piața Republicii, curioasa stradă cu arcade Bab el Azoun, centru de afaceri și de evidențiere a modei, foarte pitorească prin magazinele sau mai bine zis bazarurile sale, apoi piața guvernământului, care prezintă o culoare socială intensă. La dreapta această piață domină portul și marea, lăsând să se zărească Atlasul și vârfurile Djurdjerei. Marea moschee încadrează una din fețele pieței, iar de cealaltă parte se ridică marele hotel al Regentilor.

Strada Bab et Oued se aseamănă cu Bab et Azoun prin arcadele și lumea comercială, care o frecventează. Piața Malacoff, strada Lirei, piața Lirei, sgarului Republicii, bulevardul Carnot, Baudin, etc. merită încă a fi vizitate.

Mai interesantă e vizita moscheilor: Djama Kebir, (Marea moschee) și a moscheii Pescăriei cu minaretul, care are caracterul orașului. Aceasta din urmă e construită în 1660 de Turci și prezintă dispozițiunile numeroaselor edificii bizantine. Vizitând-o este bine să cereți Muftului să vedeți manuscrisul Coranului, un specimen de artă caligrafică orientală. Moscheia Șii Abd Er Khmane se remarcă prin cochetul minaret plin de colonne și prin mormântul sfânt, iar Catedrala orașului ne atrage prin originalitatea sa, fiind edificată în locul unei vechi moschee. E încântător să vezi noaptea sub un cer înstelat aceste moschei iluminate cu șiruri de becuri electrice.

Parcul Marengo este o grădină plină de arbori și arbuști exotici. Portocalii și lămâii predomină. Nu-ți vine să părăsești acest loc unde mirosul florilor te îmbată. Ca să urci la fortul împăratului trebuie să trec prin satul Cascarinilor, un sat instalat de Maurii alungați din Spania în 1492. Satul are în prezent clădiri cu totul noi, moderne, într-un stil arab. La fortul împăratului Carol Quintus vezi o coloană înaltă de 50 m., ridicată în onoarea soldaților morți în 1830. Urcând în vârful acestei coloane ai o priveliște din cele mai încântătoare asupra Algerului întreg cu cartierele și împrejurimile sale atât de fertile și cu marea infinită ce se vede la orizont.

Caracteristica orașului o formează partea pur arabă, numită „la Kasbah”, împăslire

de străzi strâmte și întunecoase, cu scări neregulate, alte boltoite, urcând pante rezezi de teren, ce se îndreaptă spre Algerul modern. Acest Kasbah, unde casele au partea de deasupra mai eșită decât etajul întâi (partea de deasupra este rezemată pe pari mari), cu toată lipsa lui de igienă și progres, constituie una din atracțiile de seamă ale călătorului.

Prelungim vizita și observațiunile, fie în strada Kasbah, fie la întretăierea străzii Kleber și Palmier, veți vedea ceace formează interesul vizitei acestui cartier. Aci găsim cafenelele unde indigenii, așezați pe jos sau rogojini, joacă cărți, table sau șah, cei bătrâni stau ca niște statui, cei tineri mai vioi conversează aprins, toți având mâinile și picioarele colorate roșcat cu henna.

Numeroși negustorii, în prăvălii sau pe străzi, vând migdale zahăriștate, kus kus (mâncarea lor de predilecție), boabe de piper, etc. Prăvăliile unde se frig gogoșile în ulei sunt foarte căutate. Tot așa sunt și acelea cu pește fript sau cu bucăți de friptură de oaie. Mai departe priviți acea mișcare sgomotoasă, cu coloritul variat din strămoșoara străzilor și la înălțimea zidurilor, unde din când în când viziunea fugitivă a unei femei mature vine să arunce o strălucire searbădă cu largii ei pantaloni, cu ornamentele de pe mâini și picioare și cu oareceful aib de pe ea. Decorul fromentin par'că nu a suferit metamorfoză și femeia intră în locuință totdeauna aoperită cu un lînțoliu ca și un cadavru.

Imaginați vă viața inferioară din locuințele acestei populații originale, rămasă fixată de secole în aceleași plăceri și necesități. Zgomotul pașilor poate deștepta pe vre-un locuitor al enigmaticei locuințe, poarta se deschide atunci și apoi repede se închide, neăsând indiscretului „Roumi” să vadă uneori decât o puderie de copii, cari unori năpădesc asupra-ți, dându-se de-aroaia peste cap și cerându-ți un „soldi”. Cer, nu pentru că sunt săraci, dar pentru că aceasta le este distracția favorită. Negreșit că alături de ei sunt și mulți cerșetori.

Printre cartierele Algerului locul de frunte îl ocupă Mustapha Superior cu Parcoul Gaillard și muzeul respectiv.

Parcul este o grădină aranjată de curând și ți se pare că este o poveste din 1001 de nopți: boschete, aie, fătați, arcuri, precum și flori de toate felurile, cari te îmbată cu mirosul lor plăcut.

Muzeul conține obiecte găsite la Cartagina și în împrejurimi: statui, cărți, estampe, olărie, mese încrustate, cufere cu arabescuri, lucruri de aramă, dar mai presus de toate feșeturi arabe, berbere (kabyile), etc., apoi broderii remarcabile, cu motive asemănătoare motivelor românești.

Asistând la o frumoasă bătaie de flori, am avut ocazia să admir numeroasele automobile, trăsuri și care erau împodobite cu flori, cu costume fanteziste istorice sau simbolice, cari te făceau să-ți transporti gândul la frumoasele bătaii cu flori din timpul carnavalului dela Nizza. Bătaia de confetti îți dă încă idee cât de mult au europenizat francezii aceste locuri.

Trecând prin cartierele Aga și Mustapha inferior ajungi la cimitirul musulman (Si Abd El Rahman bou Kobrine) unde se găsește sfântul cu două morminte. O deduc biare post mortem, care constituie un caz unic în istoria diverselor religii. Și dacă legendele vă interesează puțin merge la grotă lui Cervantes, unde așezat în Don Qui-chotte a stat cinci ani în sclăvie, scriind opera sa.

Dar culmea frumuseții în acest cartier este „Jardin d'Essai”. Într-o regiune cu un climat așa temperat Jardin d'Essai sau Hamma, reprezintă un parc de 80 hectare cu o intrare monumentală, cu o vegetație tropicală, unde cocotierii și palmierii armo-

nizează îmbelșugatele lor ramuri, cu hevea și ficuși gigantici. În alte locuri, păduri de bambuși mari în umbră latanierilor și chamaerops. În altele încă găsim lotus, papyrus, nimfias, etc. Bășinele frumoase, create de curând și aleile noi, lasă călătorului ce se uită de pe terasă, aspectul Versaillesului. În cealaltă parte a grădinei se află șoseaua ce duce la Belcourt și Kouba.

Evident, când timpul e frumos și aveți la dispoziție mai multe zile de stat în Alger și pot vizita împrejurimile frumoase, fie la

Cap Matifou, unde sunt urmele vechii antonii romane Rusgunia, drum ce trece prin frumoasele localități Maison Carre și Icos, fie excursiuni la Corniche, prin incântătoarele sate Guyotille, Haoueh și Cheraoua, numite prin dolmenul de Beni Messa. Ruinele dela Tipaza și monumentul creștesc deși la o distanță mai mare (70-80 km) merită a fi vizitate. Dar seacă ațăță cu zitate călătorului este faptul de a vizitautul Mainuțelor (Gorges dela Chiffa). (Din volumul „Impresii” dr. G. P.)

Problema navigației pe Dunăr

Spre a se putea înțelege mai bine această problemă care atinge direct interesele românești extragem următorul rezumat dintr'un studiu critic pe care d. inginer inspector general G. Popescu l-a făcut raportului pe care d. Hines l-a prezentat Ligii Națiunilor în această chestiune:

În raportul prezentat Societății Națiunilor, d. Hines se ocupă apoi de: Influența situației economice în general și a României în special.

Diminuarea mișcării fluviale după război — spune d. Hines — se datorește în mare parte depresiunii economice care a pasă în mod general asupra întregii Europe, dar mai cu seamă asupra țărilor danubiene, din cauza îmbucătății imensei regiuni liber schimbiste care constituie diferitele teritorii ale vechii monarhii austro-ungare.

Astăzi, această regiune altădată liberă, se află divizată de către barierele vamale, în șapte state diferite. Rezultat o diminuare foarte accentuată a comerțului între aceste State și se poate prevedea că această diminuare se va accentua și mai mult, în afară numai dacă tratatele de comerț ce se vor încheia între aceste State nu vor putea ameliora situațiunea. În consecință, navigația pe Dunăr nu a avea decât să câștige de pe urma încheierii unor asemenea tratate de comerț.

Cum vechia Românie, producea în timp normal cereale care îi permitau să alimenteze 1/3 din mișcarea transporturilor totale pe Dunăr, capacitatea de producțiune și exportatiune a cerealelor noi României, este de cea mai mare importanță din punctul de vedere al navigațiunii fluviale. Cu toate acestea, perspectivele nu par de loc favorabile, pentru că rectificările de după război cari au sporit Regatul, par a fi avut de rezultat de a micșora cifra producțiunii, ridicând însă pe aceea a consumațiunii interioare; astfel încât nu ar rămâne, pentru transporturile pe Dunăr, decât o cantitate de mărfuri foarte inferioară celeia care era transportată înainte de război.

Comunicările făcute fiind foarte sumare nu cunosc considerațiunile de ordin tehnic și statistic pe cari se va fi bazat d. Hines, când trage asemenea concluziuni din care s'ar părea că ar rezulta că dezvoltarea viitoare a traficului pe Dunăr ar fi în funcțiune directă de capacitatea de producțiune și exportatiune a noii României.

Pentru noi, această constatare este de cea mai mare importanță, căci ea confirmă ceea ce am susținut întotdeauna, că România reprezintă la gurile Dunării, factorul cel mai determinant al activității sau lăncezirii transporturilor pe cel mai mare fluviu din Europa. Aceasta va să zică, că este în interesul mondial ca România să fie ajutăată să-și sporească producțiunea, spre a putea da viață și activitate pe acest mare fluviu iar nu să i se pună piedici, cum face azi Comisiunea Europeană, piedici care conduc la conflicte, care nu pot decât să oprească mersul normal al dezvoltării economice a unui Stat.

Acest lucru trebuia să fie mai bine ac-

centuat în raportul dlui Hines. Români negreșit, are mai mult decât oricare Stat interesul ca să-și sporească producțiunea și deci să activeze exporturile pe fluviu în această atârână de considerațiunii profunde, de un ordin mai complex, decât celea afirmate în raport.

Dacă d. Hines ar fi dorit să pătrună mai în adâncul ingrozitoarelor suferințe cari România a avut să le îndure în timpul războiului și după război, să ia cunoștință de vitregia cu care a fost răsplătită pe sacrificiile neasemuit de mari ce a făcut de faptul că a trebuit ca prin propriile puteri să muncească din răspuțeri spre a consolida, ar fi putut găsi, desigur, adesea cauze ale tristeții și slabei activități actuale pe Dunăr, față de viața înflorită de altădată din porturile danubiene și convoiurile de transporturi ce întâlneau fiecare pas, pe Dunăr.

Aceasta trebuia să o spună Societatea Națiunilor, dle Hines, pentru că se știe că activitate, prosperitate și progres pe mare fluviu din Europa, nu va exista atâta vreme cât România nu va ajutăată să se însănoțoseze mai repede boala ingrozitoare ce a avut de suferit atâta vreme cât i se vor pune piedici în mijloacele sale proprii.

Da, este adevărat că navigațiunea Dunăre a slăbit considerabil și este lamtabil să vezi alezute buruieni în porțile pline de o activitate prodigioasă a dată.

Este adevărat că această lăncezire pe mare se datorește lipsei de transporturi în ales ale României, căci dupăcum știm, ultimii ani după război au trebuit să consolidăm întâi economiceste, a trebuit să facă reforma agrară, a trebuit să alinațăm consumul intern a peste 17 milioane locuitori, a trebuit în fine să facem tot nou și numai prin noi însușe, deoarece atunci când dușmanilor noștri li s'au fătoate înlesniriile necesare spre a se ridice economiceste noi suntem puț să plătim mai repede datoririile contractate pentru victoria comună, și astfel ne vedem nevoiți merge încet, cu mijloacele noastre, spre a solidara.

Dacă activitatea pe Dunăr se datoră într'adevăr în mare parte diminutiei exportului de export al României, apoi nu e mai puțin adevărat că această slabire, activitate se datorește și altor cauze pe de le vom examina.

Trebuie să nu se omită mai întâi, una din companiile de navigație care fă transporturi însemnate pe Dunăr, adică rusă, a dispărut. Apoi mare parte din transporturi, din cauza marilor dificultăți de gura Sulinei, a lipsei de adâncime, facerelimburi, taxe exorbitante, și mai presus toate, teama de împotmolire, au fost dirijate pe alte căi; în fine, situația economică a mării prin sporirea populației interne.

Pentru a ajunge la adevărata situație echilibrată și a se da viață navigațiunii Dunăre, va trebui în primul rând ca România să fie ajutăată și să sporid producțiunea spre a duce pe piețele străine disponibilemari de cereale și mărfuri, apoi a-și refarmijloacele de transport pe căile ferate. I trebur ca să se grăbească terminarea canalului Rhin-Dunăre, fără a impune taxe pe mare navigație și în fine să se îmbunătățească condițiunile de navigabilitate la Porțile Fier și în amonte de Viena.

Dându-se ajutorul necesar de către Societatea Națiunilor, cum s'a dat țărilor vinșe, se va ajunge în adevăr la o situațiune prosperă și la o dezvoltare a navigațiunii pe acest fluviu, azi în decadență.

Raportul dlui Hines examinează mai departe o chestiune de mare importanță pentru existența viitoare a Societăților naționale de transporturi, adică chestiunea cabotașului și apele teritoriale.

Răzbiul — spune d. Hines — a creat stare nouă de lucruri. Azi, România Serba nu permit Societăților de navigație străină a face transporturi interioare cabotaș, în statele lor respective; deasemenea nici pe afluenții interioari ca Sava și Bega. Din această cauză, societățile de navigație naționale sârbe și române, beneficiază de transporturile a mari cantități de mărfuri pe când societățile de navigație austriece și ungare se plâng că politica urmată de Serbia și România, contribuie la diminuarea transportului total. D. Hines, lăsând la parte chestiunea diminuării producțiunii constatată de dsa și faptul că capacitate companiilor de navigație sârbești și românești este cu mult mai mare decât disponibilitatea producțiunii de transportat, se întrebă dacă într'o oarecare măsură, România și Serbia nu ar găsi avantaje a acorda companiilor streine, în oarecare limite și în

PE UN TABLOU

Mi ai făcut un dar ca în povești: —
In joc de umbre și lumini vrăjitoresci,
Mi ai adus în casă Muntele...

Și-acum, deasupra mesei negre și străine
Parcă mi freacă păduri bătrâne, românești,
Iar noaptea, toată țara parcă doarme lângă mine.

Cuvântul de introducere pe care îl publică d. Vasle Savel în fruntea culgerii sale „Doine din război” vorbește de ele ca de un „document al timpului” prin care au trecut anonimiile cântărești poporale. Dacă aceasta se poate spune despre orice produs al folklorului, cu atât mai mult e adevărat când e vorba de ecouri ale războiului de ieri. Și într'adevăr: mai rare ori pagini de istorie vie ca aceste stihuri ale doinelor pe care le dă d. Savel.

Glosele pe care le suggeresă lectura lor, sunt din cele mai interesante. Mai întâiu o pronunță notă pacifică. Când exprimată indirect în tângurii care ar duce la procese de lese-eroim (spune mi, mai'advărat, cu ce spă m'ai scaldat? Cât cu apă dela iaz, să fiu numai de necaz, ori cu apă dela mare, ca să umblu toată țara, etc.), rând exprimată direct și cu nuanță de somăție: Foae verde trei grante, Măria Ta înălțate, pune pace nu te bate, c'or cădea pe capu-ți toate. Nu te-or bate tunurile, ci te-or bate

lacrimile. Sunt apoi serioase și comice satire la adresa Rușilor, iubitori de femei și de ceaiu (și am să te țiu tare bine, numai cu ceaiu și cu păce), accente de sincer lirism ca în cântecul Dorul de casă sau ecouri de nobil cântec bătrânesc:

La piatra strămoșilor
La hotaru morților
Unde doru ne usucă
Și-ți vine poită de ducă.

Volumul se termină cu câteva schițe amuzante, în care d. Savel abordă cu aplicață fantezie genul fabulei. „Revolta gânilor” e un apolog scriu cu toată îngrijirea artistică. Satira e atenuată până la minimum. Obiectivitate și spirit, iată calitățile pe care le intrunesc schițele d-lui Vasile Savel.

Poetul Alexandru Teodor Stamatiad face un real serviciu literaturii române, rețipărind studiul său asupra poezilor Ștefan Petrică și Iuliu C. Săvescu. De data aceasta îl completează cu o apologie a poetului Octavian Goga, laureat al premiului național de poezie, cu o schiță critică asupra Teatrului lui Maeterlinck și ca o ilustrare, într'o colorată traducere, una din dramele lui într'un act: Oaspele nepoftit. Stamatiad e mai presus de toate un poet. Icoima lui vibrează de-o suferință a artistului, de timbrul cristalin al unui vers inspirat. Deaceea suferința lui Petrică și u lui Săvescu și ignorarea artei

lor și mai presus de toate puritatea cântecelor lor au aflat în Alexandru Stamatiad un interpret din cei mai călduroși. Omagiul lui Stamatiad e generos și pasionat ca și sufletul lui închinat poeziei.

În traducerea „Oaspeii nepoftit”, el a adus minuțioasă exactitate, verb îmbibat de mister și sufletul tragicului inevitabil care circulă în teatrul lui Maeterlinck.

Perpessicius.

Mângăere

Bucură te c'ai putut să suferi greu.
Câte-odată și durerea vrea hodină.
Patimile nu te copleșesc mereu.
Foamea lor și setea lor s'alină.

Nu slăbesc numai nădejile luplând.
Trădăvește și durerea mai la urmă.
Ași putea să nu mă bucur astăzi, când
Ostoită suferința mea se curmă?

Biata ființă cumințită de durere
Duce jalea și nădejile n tăcere.

Când ești gata să premești și bun și rău
Și când lumea și mormântul ți-e tot una
Și nu tremuri nici pe culme nici pe hău —
Ești stăpânul sorții tale totdeauna.

Comtesse de Noailles (născută Brăncoveanu) traducere de Ștefan Bălcăși și Pop Marțian.

anumite condiții, autorizarea de a coopera din timp în timp cu companiile de navigație naționale, cum România a făcut pentru canalul Bega.

noștrii de bine interesele și atunci când acestea vor impune măsuri ca cele luate pe canalul Bega, desigur că fără să renunțe la drepturile sale, România va acorda înlesniri în folosul general al navigației.

Situația agricolă a țării la 10 Septembrie 1925

După ultimele rapoarte primite la direcția statistică agricolă din Ministerul Agriculturii...

ca, ploile fiind suficiente; muncile agricole ce se efectuează sunt: treieratul pășoșilor...

In Muntenia timpul s'a menținut nu tocmai favorabil, cu puțină ploaie și numai ploaie parțială.

In Basarabia, ploile puține, parțiale și în cantități insuficiente au diminuat recolta culturilor și nu producția de toamnă.

In afară de treieratul pășoșilor, se cosesc fânețele artificiale, se recoltează prunele, s'a început strânsul fasolei, cănepei, cartofilor...

In Bucovina, timpul s'a menținut favorabil, atât culturilor pășoșilor al căror treierat a început, cât și plantelor prăgitoare.

In Moldova, timpul s'a menținut secetos în unele județe (Iasi, Vaslui, Tecuci, Neamț, Covurlui) variabil cu vânt, nor, ploaie parțială în altele (Dorohoi, Roman, Fălciu, Fălticeni, Bacău).

In rezumat, putem admite că plantele cu recolta de toamnă, excepție făcând Basarabia, vor da o producție aproape de normal, iar în ce privește producția la porumb, după datele primite până în prezent, ajungem la următoarea primă estimare aproximativă și anume:

Ca lucrări agricole s'a terminat seceratul pășoșilor și se continuă treieratul lor, se continuă cositul și căratul nutrețurilor, făcând ogoarelor, recoltarea inului, a floarei soarelui, a fasolei precum și a grădiniilor de zarzavat.

Producția porumbului în 1925 In Hectolitri: Hectare: 3.930.780; Media la Ha. 15,5; Prod. totală 61.952.514.

In Dobrogea, ploaie suficientă în județul Tulcea, timp favorabil în jud. Constanța, ploaie parțială în Durostor și în cantitate mică în Caliacra.

Față de anul 1924 Hectare: 3.621.454; Media la Ha. 14,4; Prod. totală 52.198.506.

In Transilvania, natura a fost mai darnică.

Un înalt magistrat a împușcat din imprudență pe un coleg al său care a murit

Ni se comunică în ultimul moment că la moșia unui domn Cazacu s'ar fi întâmplat o groznică nenorocire.

Di Victor Manolescu Râmniceanu, fost președinte al Inaltei Curți de Casație se dușese la acea moșie, să vâneze împreună cu di Manole Anastasiu, fost consilier tot la Casație.

Di Manolescu Râmniceanu descărând arma a lovit, din imprudență, pe colegul său Manole Anastasiu.

La 5 jum. cei doi înalți magistrați se aflau într-o pădurice cu frații Cazacu. Di Manole Anastasiu ochind două prepelețe care i eșisera în cale, le-a doborât una după alta.

Di Manole Anastasiu, la rugat să se ducă repede spre locul unde căzuse una din pasări, căci avusese impresiunea că au o lovise prea bine și putea să dispară.

Di Râmniceanu a pornit în goană spre locul indicat, dar în același timp prietenul d-sale la urmat.

In drumul cocoșului armat agățându-se de o cracă, aceasta s'a deșchis, lovind în picior pe di Manole Anastasiu.

Se credea la început că rana nu va avea urmări prea grave. Producându-se, însă, o emoragie puternică și distinct magistral, neputând suporta la vârsta de 70 ani o prea mare pierdere de sânge, a murit.

Di Victor Manolescu Râmniceanu, aflând de moartea celui mai bun prieten al d-sale, a trecut printr-o grea criză sufletească. Toți foștii colegi din magistratură, cari au apreciat pe Manole Anastasiu un regretat profund nenorocirea întâmplată.

Trupele spaniole spre Capitala Marocului

PARIS. — Se anunță din Madrid că înaintea debarcării dela Alhucemas, 112 vase franceze și spaniole au evoluat Luni în acest golf începând bombardarea coastei în timp ce 50 de avioane spaniole și franceze bombardau teritoriul.

PARIS. — Se anunță din Tanger că în urma debarcării trupelor spaniole la Cabadifia ele au ocupat cotele care dominează golful Alhucemas.

PARIS. — Generalul Primo de Rivera a felicitat telegrafic pe di Painleve pentru ofensiva și eficace operație a escadrei franceze la debarcarea din golful Alhucemas.

Expoziția zootehnică bănățeană

Timișoara, 10. — In ziua de 4 Octombrie, se va inaugura, în prezența întregii familii regale, expoziția zootehnică bănățeană.

Tot atunci va avea loc și congresul medicilor veterinari.

Congresul foștilor combatanți

Roma, 9 (Rador). — In cursul dimineții au sosit la Roma delegațiunile franceze-belgiene engleze, americane jugoslave, române, cehoslovace și poloneze, care vor participa la congresul al 6-lea al Federațiunii foștilor combatanți.

Se mai așteaptă sosirea unor delegați în cursul serei.

Lucrările pe asanarea câmpiei Vardarului

Atena, 9. — Ziarele relevă importanța convențiunii semnata azi de miniștrii de finanțe și economie națională cu reprezentanții companiei anglo-americane „Fundation Compagnie” pentru lucrările de secare și irigație a câmpurilor Vardarului în Macedonia.

x — In Cinematograful Marelui Mureșului — 2 reprezentații zilnic — Sămbătă și Duminică vor rula cele mai nouă creațiuni ale lui „Zigotto” între Chinezii, ca birjar și ca angajat de prăvălie.

Artistice - Culturale

50 milioane pentru internate și burse școlare

Ministerul de finanțe a pus la dispoziția ministerului instrucțiunii publice un fond de 50 milioane lei din care 25 milioane va fi întrebat pentru clădiri de internate acolo unde lipsesc și se simte nevoie, iar restul de 25 milioane este rezervat în întregime acordării de burse pentru elevii merituosi ai funcționarilor cari sunt lipsiți de mijloace.

Pentru anul acesta ministerul a întocmit un tablou repartizat pentru toate regiunile școlare și s'au fixat un număr de 6482 de burse.

Comisiunile de examinare vor fi numite de inspectoratul școlar regional și comunicate direcțiilor cel mai târziu până în ziua de 10 Septembrie cor.

Concursul pentru obținerea bursei se va ține în conformitate cu prevederile regulamentare asupra materiilor principale ale clasei precedente, iar rezultatul va fi comunicat inspectoratului regional spre aprobare, împreună cu dosarul respectiv, cel mai târziu până în ziua de 20 Septembrie corent.

Activitatea Bibliotecii „Semănătorul.”

- A apărut: Nr. 83-84. St. Mețes: Moșile Domnilor și boerilor din țările române în Ardeal și Ungaria lei 10.

Bulgaria cere suprimarea controlului militar

Berlin, 10. — Guvernul bulgar a trimis o notă consiliului ambasadurilor din Paris, cerând suprimarea controlului militar deoarece toate condițiile propuse de tratatul din Neuilly au fost îndeplinite.

Propaganda monarhistă în Austria

Berlin, 8. — Ziarul comunist din Viena „Rote Fahne”, a publicat o scrisoare a ex-reginei Zitta, semnată de contele Westfahl Eugen.

Scrisoarea este adresată președintelui partidului conservator din Austria, Schager, și prin ea este anunțat că ex-regina a aprobat unele puncte din raportul-îui și îi roagă să continue munca începută, conform principiilor din raportul înaintat, exprimându-și recunoștința față de Schager și un general al său.

La ischieri, scrisoarea amintește că ajutorul material este deja în drum spre Viena.

Politia din Viena a somat redacția ziarului „Rote Fahne” a prezenta originalul acestei scrisori și a primit răspuns că va fi satisfăcută chiar în cursul acelei zile.

La perchezia făcută la sediul partidului conservator nu s'au găsit scrisori care să dovedească o legătură oarecare cu scriboarea de mai sus.

Germania va păstra strictă neutralitate în cazul unui conflict anglo-rus

BERLIN. — Ziarele afirmă că d. Stresemann a comunicat celor în drept că guvernul din Berlin, nu va permite trecerea de trupe străne prin teritoriul german, în cazul unei expediții militare contra Rusiei.

Un comisar sovietic sfâșiat de lupi

Constantinopol, 10. — Comisarul ucrainian de instrucție publică Prihodco împreună cu doi gardieni roșii cari-l însoțeau, au fost atacați de o haită de lupi, aproape de orașul Nedra și omorâți. Corpurile lor au fost mâncate apoi de fiare, așa că nu li s'au găsit decât oasele.

INFORMAȚIUNI

Administrative

Di Al. Crăsnaru a fost înaintat președinte al consiliului superior administrativ în locul regretatului Bogdan. Decretul va apare mâine în „Monitorul Oficial”.

In atențiunea celor cari au cerut loturi de case

Primim următoarele: Se aduce la cunoștință tuturor funcționarilor de stat, județ, comună, particulari mai departe: voluntari, ofițeri, comercianți invalizi de războiu, văduve de războiu și peste tot tuturor acelor cari și au înaintat cererea pentru improprietare la comisiunea de ool din Arad, că lucrările acestor improprietări s'au terminat și cei interesați în chestiune pot să se intereseze mai detaliat despre aceste lucrări, respective despre rezultate se pot convinge personal la domoul notar Ioan Moldovan, Primăria orașului Arad, sala mică de ședință, dela orele 8 dimineață până la ora 12 și dela ora 3 după masă până la ora 6 cu începerea zilei de 12 până în 16 ora 6 seara.

O prăvălie... iredentistă

Mai mulți cetățeni mi se plâng că dnii Klein și Saboczi, cari au o prăvălie în strada Eminescu, nu scapă nici o ocazie să-și manifeste ostilitatea față de tot ce e românesc.

Incercare de sinucidere

Vineri, la orele 2 după masă dsoara Ileana Diaz în etate de 26 ani cu scopul de a se sinucide s'a aruncat în Mureș. Cauza actului disperat este că sinucigașa era însărcinată de opt luni și amantul o părăsise.

Atacul banditesc din Durostor

Primăria comunei Balabanca din județul Durostor, a fost atacată în ziua de 8 Sept. de 6 bandiți cari pătrunzând în primărie au legat pe notar și caraulă, încercând apoi să spargă casa de bani fără însă să isbutescă.

Intreruperea tratatelor comerciale ruso-germane

BERLIN, 10. — Tratatelve angajate între Germania și Rusia pentru încheierea unui tratat comercial au fost din nou intrerupte.

Delegații germani cari tratează de 2 ani la Moscova încheierea tratatului comercial cu Rusia au primit ordin să vină la Berlin.

Ruocera tratatelor se datorește faptului că delegații ruși au ridicat în ultimul timp chestiuni, care erau considerate ca tranșate de mult, cerând noi și inacceptibile condițiuni.

Rezerve de terenuri pentru sporturi

Cu toate dispozițiile luate de a se sprijini instituția oficiului național de educație fizică totuși lucrurile merg greu. Di ministru de domenii apreciind opera națională a acestui oficiu, a hotărât să i se rezerve pe seama sa în fiecare comună teren de sport, tir, etc. în acest scop a făcut cunoscut consilierilor agricoli din țară să ia măsuri să facă aceste rezerve în toate comunele unde mai este cu putință.

Căutând ca aceste rezerve să îndeplinească dacă nu toate condițiile cerute, cel puțin în parte.

Se va examina situația pe teren a tuturor rezervelor făcute până în prezent și dacă ele pot fi schimbate în alte terenuri mai bine situate și care să înlănească condițiile să fie schimbate în măsura posibilității, îngrijind în special ca la parcelarea definitivă aceste rezerve să fie completate peste tot și așezate pe teren la locurile cele mai potrivite.

Intrucât oficiul național de educație fizică nu poate păși încă la întrebuițarea terenurilor rezervate în scopul urmărit, atât terenurile rezervate cât și cele ce se vor mai rezerva, se vor arenda la licitație în folosul acestui oficiu pe termen de 3 ani, cu începere din toamna anului acesta.

Ce așteaptă pe emigranții spre America

LONDRA, 8. — Ziarul „Rusko Slovo”, ce apare în America, publică amănunte înfricoșătoare asupra soartei a 80 de emigranți, care și-au găsit moartea la capul Ki-Vest (Florida).

Acești emigranți s'au imbarcat în Europa pe bordul unui vapor cu destinația pentru Cuba. În apele mexicane ei au fost însă urcați cu forța în bărci, conduși la capul Ki Vest și apoi abandonati în voia soartei. Nenorocii emigranți au rădăciț flămânzi câteva zile în pustietățile capului nelocuit de oameni — până în momentul când au fost atacați și sfâșiați de o bandă de hiene.

Acum în urmă, o expedițiune științifică, făcând explorația capului Ki Vest, a găsit scheletele celor 80 de emigranți. Lângă oasele lor s'au descoperit acte din care se stabilește identitatea a 46 din emigranții devorați de hiene și scrise în 16 limbi diferite.

Ziarul arată însă numai numele emigranților ruși și bulgari a căror identitate s'a stabilit dar nu înregistrează și numele celor de alte naționalități.

„Abuzurile” electorale...

Ivindu-se divergențe de interpretare dacă puteau fi depuse liste de candidaturi la alegerile pentru Camerele de Comerț și în ziua de 5 Septembrie, pentru localitățile unde alegerile au loc la 13 Septembrie, ministerul de industrie și comerț cu ordiul No. 60353 din 4 Septembrie e. c. a dispus ca listele depuse în acea zi să fie valabile și în termen și deci luate în considerație.

Cetiți și răspândiți Tribuna Nouă

Imbelșugată recolta de porumb

BUCUREȘTI. — Conform știrii ministerului de domenii recolta porumbului e excelentă în întreaga țară.

Un acord cu Bulgaria

BUCUREȘTI. — Dnii Duca și Calfof, miniștrii de externe, au ajuns la un acord în ce privește eliberarea averilor bulgare cari în prezent sunt sechestrate în contul statului român.

Decisivă luptelor din Maroc

PARIS. — Ofensiva francezilor în Maroc s'a început.

Sinuciderea unui senator

BUCUREȘTI. — Ieri, în Iași, s'a sinucis senatorul Vasilie Iora. Înainte de a se sinucide și a trimis necrologul redacției ziarului „Lumea” achitând și taxa anunțului.

Greva funcționarilor la Viena

VIENA. — 50 mii funcționari de stat au intrat ieri în grevă. Greva a durat o jumătate de zi.

Problema austro-germană

Ocupându-se de mișcarea în favoarea uniunii austro-germane, „Le Temps” scrie: „Această chestiune nu poate fi trecută cu vederea, nici de Franța și nici de una din statele sale, căci dezvoltarea puterii germane în Europa centrală, ar constitui un pericol sigur contra menținerii păcii.

În ce privește însă atitudinea guvernului austriac — mrelele cotidiane franceze țin să releve corectitudinea sa neștirbită în toate împrejurările.

În special dl Mataja ministrul de externe al Austriei, se efortează să conducă politica externă a țării sale conform prescripțiilor tratatelor, cari exclud, după cum se știe, eventualitatea unei uniuni care ar însemna în realitate definițarea Austriei ca stat independent.

La Viena cercurile oficiale își dau afat de bine seama de acest pericol încât toate personajele marcante se abțin dela orice participare la manifestațiile organizate de faimoasa ligă austro-germană care slujește inconștient scopurile pangermaniste.

Vizita făcută la Viena de un grup de membri ai Reichstagului, în frunte cu dl Loebe, a creat guvernului austriac o mare încurcătură. Nu se poate admite o atare imixtiune a elementelor politice straine chiar în Austria, privitoare la o campanie care țintește pe față la desființarea statului austriac.

Dl Seipel ex-cancelarul a cărui politică înțeleaptă și prudentă sprijinită de Societatea Națiunilor a contribuit la refacerea țării a fiut decurând să reamintească celor interesați, că frontierele dintre Germania și Austria datează din 1866 și că nu se poate trece peste cele ce au fost stabilite odinioară.

Dar masele populare austriace sunt influențate pe diferite căi de agitatorii interesați din Germania. Socialiștii din Austria sunt cu desăvârșire sub dominațiunea celor din Reich. Partidul creștin-social este sub influența agenților centrului catolic german, iar pangermanii din Viena sunt în strânsă legătura cu reacționarii din Berlin.

Argumentul suprem al tuturor acestor partizani ai uniunii, este că Austria nu poate trăi în condițiile făcute de tratatele de pace și că ajutorul Societății Națiunilor nu poate decât prelungi agonia. Numai alipirea de Germania i-ar putea asigura refacerea solidă financiară și economică.

Dar în realitate remediul crizei austriace nu poate fi în uniunea austro-germană, căci n'ar fi decât o simplă anexare politică și o totală absorbire economică deoarece industria austriacă ar fi imediat dominată și strivită de cea germană, observă „Le Temps”. Ar spori prosperitatea germană, iar austriacii nu s'ar vedea deloc ușurați.

Soluțiunea problemei constă în acordurile economice cu statele succesoare, acorduri ce ar asigura Austriei beneficiul relațiilor comerciale favorabile dezvoltării sale prin propriile sale resurse.

Dacă este netăgăduit că Austria trebuie să poată fi în stare a trăi normal, tot astfel este că echilibrul Europei nu poate fi sacrificat aspirațiilor unei minorități pangermaniste care e decisă să renunțe la toată mândria și toată independența națională în fața spiritului de cucerire și dominație care caracterizează refacerea puterii germane.

Cauza uniunii este o cauză esențial germană. Mișcarea actuală este o păncocire factice din Berlin având scopuri politice bine definite.

Pretinsa comunitate de rasă și „necesitatea” de a salva Austria, nu sunt decât pretexte și mijloace de propagandă lucheie „Le Temps”.

Singura țintă care conduce politica actuală germană față de Austria este că uniunea, pe lângă sporirea populației și deci a forței — să-i aducă în primul rând stăpânirea absolută în Europa centrală și deci sporirea influenței în Balcani și Orient. Prin actual uniunii, Germania învinsă în 1918 ar triumfa ruinând din temelii victoria aliaților.

Iată de ce puterile aliate nu vor putea admite în nici un caz, această politică.

Lire otomane	114	---
Sterline	989	---
Francezi	975	---
Elvețieni	39	---
Italiani	840	---
Drachme	310	---
Dinari	355	---
Dolari	204	---
Marca poloneză	35	---
Coroane austriacă	29	---
” maghiară	28 50	---
” cehoslovacă	6.05	---

Apel.

Invităm pe toți părinții și tutorii ca până la 15 Septembrie a. c. să înscrie copiii dela 4 7 ani la grădina de copii, iar pe cei dela 7—16 ani la școala primară de Stat mai apropiată de locuința lor, căci în caz contrar se vor pedepsi conform sancțiunilor învățământului primar al Statului.

Arad, la 10 Septembrie 1925.

Dr. ANGEL, m. p. primar.

Aviz! Cu onoare avizez onor. Public, că am preluat oooooo

Măcelăria „Lenard”

din Piața Avram Iancu No. 13, care tranșformată, cu ziua de azi iar **am deschiso.**

Rog sprijinul onor. clienți, pe care îi asigur de servirea solidă și punctuală. Cu onoare **Iosif Eisele.** (1746)

Plecarea și sosirea trenurilor în gara Arad.

Plecarea:				Sosirea:			
Teiuș	accelerat	0 ⁵⁵	Teiuș	accelerat	5 ¹⁰		
Teiuș	personal	4 ⁵⁵	Teiuș	personal	7 ²⁵		
Teiuș	expres	7 ⁰⁴	Teiuș	”	16 ⁰⁵		
Teiuș	personal	12 ⁰⁸	Teiuș	expres	23 ²⁵		
Teiuș	”	21 ¹⁸	Teiuș	personal	23 ¹⁷		
Timișoara	”	1 ¹⁰	Timișoara	”	4 ¹⁰		
Timișoara	”	6 ¹⁰	Timișoara	”	9 ⁵²		
Timișoara	accelerat	7 ⁰²	Timișoara	accelerat	11 ²⁵		
Timișoara	personal	10 ³⁵	Timișoara	personal	15 ²⁷		
Timișoara	”	16 ³⁰	Timișoara	”	20 ⁵⁹		
Timișoara	accelerat	19 ²⁴	Timișoara	accelerat	23 ²⁹		
Curtici	personal	0 ³¹	Curtici	accelerat	0 ³⁰		
Curtici	accelerat	6 ¹⁰	Curtici	expres	6 ⁵²		
Curtici	personal	7 ⁴⁴	Curtici	personal	7 ²⁴		
Curtici	”	9 ⁰⁶	Curtici	”	9 ²³		
Curtici	”	14 ²⁴	Curtici	”	11 ⁵⁸		
Curtici	”	17 ²⁴	Curtici	”	17 ⁰³		
Curtici	expres	23 ³⁷	Curtici	”	20 ³³		
Brad	personal	7 ⁴⁰	Brad	”	7 ⁰⁶		
Brad	mot. ajut.	11 ⁴⁴	Brad	mot. accel.	8 ⁵⁴		
Brad	personal	16 ¹⁵	Brad	mot. pers.	15 ²²		
Brad	mot. accel.	19 ¹⁰	Brad	personal	20 ¹¹		
Oradea-Mare	personal	5 ⁰⁰	Oradea-Mare	”	1 ³⁵		
Oradea-Mare	mixt	13 ¹²	Oradea-Mare	mixt	8 ³²		
Oradea-Mare	accelerat	16 ⁰⁰	Oradea-Mare	accelerat	9 ²⁹		
Oradea-Mare	personal	19 ³⁷	Oradea-Mare	personal	15 ¹⁰		
Pecica	mot pers.	5 ³⁰	Pecica	”	7 ²⁴		
Pecica	mixt	8 ⁰⁰	Pecica	mixt	11 ³⁰		
Pecica	mot pers	14 ⁰²	Pecica	mot. pers	16 ²⁶		
Pecica	”	18 ⁵⁰	Pecica	”	20 ⁵⁰		
Jimbolia	mixt	10 ⁰¹	Jimbolia	personal	7 ⁰⁰		
Jimbolia	personal	16 ¹⁵	Jimbolia	mixt	20 ³⁵		
Otlaca	mixt	15 ⁵⁵	Otlaca*)	”	13 ²⁶		

*) La Otlaca, trenul personal către Sântana numai trenul accelerat spre Arad are legătură.

Economice.

Prevederile bugetare ar fi asigurate

După cum ni se afirmă de secretariatul general al ministerului de finanțe, încasările totale ale statului, inclusiv încasările căilor ferate, până la 31 August a. c. sunt de 20,335,713,072.

Dacă încasările celor patru luni viitoare ar corespunde — zice ministrul de finanțe — cel puțin încasărilor din epoca corespunzătoare a anului trecut, totalul încasărilor celor 12 luni ar atinge suma de 32 de milioane, depășind astfel cu un miliard, prevederile bugetare.

La acest excedent ar urma încă să se adauge încasările celor 6 luni complementare din 1926.

Impozitul pe lux și cifra de afaceri

Ministerul de finanțe a dat următoarea deciziune relativă la funcționarea comisiunilor pentru judecarea apelurilor fiscale:

Comisiunile pentru judecarea apelurilor făcute contra hotărârilor primelor comisiuni cari au efectuat lucrările de clasificarea localităților între 1—15 Septembrie 1925, conform legii impozitului pe lux și cifra de afaceri, au fost convocate pentru judecarea apelurilor cu începere dela 1 Octombrie 1925.

Comisiunile de apel în cauză vor fi însăși comisiunile prevăzute de art. 78 din legea pentru unificarea contribuțiilor directe cari judecă și apelurile fiscale făcute în contra hotărârilor comisiunilor de impunere, convocarea lor și procedura de urmat fiind cea prevăzută de art. 4 din legea asupra impozitului pe lux și pe cifra de afaceri.

Aceste comisiuni vor lucra în fiecare județ în localul administrațiilor financiare. Hotărârile comisiunilor vor fi comunicate pe calea prevăzută de art. 77 din legea pentru unificarea contribuțiilor directe.

Tranzitul între România și Jugoslavia

Pe baza convenției încheiată între România și Jugoslavia dela 1 Septembrie cor., s'a început tranzitul de mărfuri între ambele state, — via stațiunea Jimbolia.

Transporturile de mărfuri se vor expedia cu scrisoare de trăsura internațională, scrisă în limba țării în Jugoslavia și în limba română la noi.

Se cere ca predătorul să indice în scrisoarea de trăsura ruta prin înscrierea stației de tranzit.

Mărfurile fără documente de însoțire nu se vor primi în tranzit și sunt excluse dela transportul cu scrisori de trăsura internațională următoarele produse: bare de aur și de argint, platina, bani, valori în monezi sau hartie, pietre prețioase sunt socotite în Jugoslavia și uleiul de trandafir și esența de trandafir, taxele de transport sunt aplicate de ambele state numai până la și dela frontiera Jimbolia.

Congresul internațional de sondaje

La 29 Septembrie începe în Capitală congresul internațional de sondaje, deosebit de important pentru țara noastră atât prin faptul participării celor mai distinși tehnicieni petroliști din lumea întreagă, cât și prin problemele ce vor veni în discuție.

În vederea organizării și bunei reușite a acestui congres „Asociația industriilor de petrol din România” a ținut o importantă consfătuire luând măsurile necesare:

Congresul se va ține în zilele de 27, 28 și 29 Septembrie a. c. și dezbaterile vor avea loc în amfiteatrul Fundațiunii „Regele Carol I”.

Odată cu congresul se va deschide în Parcul Carol și o expoziție tehnică minieră, care va dura până la 31 Octombrie.

Asociația industriștilor de petrol a hotărât subscrierea unei sume de 1 milion 200 mii lei pentru acoperirea cheltuielilor pe care le va necesita congresul și organizarea expoziției tehnice miniere.

De asemenea guvernul va da un larg sprijin congresului.

Devizele și valuta.

Rad or, 11 Septembrie

BURSA:

Zurich:	Deschiderea:	Inchiderea:
Berlin	123.25	123.30
Amsterdam	208.20	208.20
New-York	518.—	518.—
Londra	2511.50	2511.—
Paris	2430.—	2430.—
Milano	2122.50	2130.—
Praga	1535.—	1535.—
Budapesta	72.60	72.60
Belgrad	922.50	922.50
București	260.—	260.—
Varșovia	91.—	90.—
Viena	73.05	73.05

Cursul devizelor București pe ziua de 11 Sept. 1925.

	Cerute	Oferite
Paris	9.75	—
Berlin	—	—
Londra	1002.—	—
New-York	206.—	—
Italia	8.60	—
Elveția	39.80	—
Viena	29.05	—
Budapesta	—	—
Praga	6.10	—

Valute:

	Cerute	Oferite
Napoleon	780.—	—
Marci	48.50	—
Leva	150.—	—

Cale Ferate Arad-Podgoria

Mersul trenurilor

Trenuri de persoane						Trenuri de persoane					
2	4	6	8	10	Klm.	1	3	5	7	9	11
cu clasa I și III-a						cu clasa I și III-a					
510	800	1130	1440	1900	—	715	957	1334	1644	2104	2245
514	804	1134	1444	1904	1.1	712	954	1331	1641	2101	2240
Arad—Ghioroc						Ghioroc—Pâncota					
521	811	1141	1451	1911	2.5	617	900	1237	1547	2007	2151
530	820	1149	1459	1919	6.7	617	900	1237	1547	2007	2151
539	829	1159	1469	1929	11.6	617	900	1237	1547	2007	2151
544	834	1204	1514	1934	12.9	617	900	1237	1547	2007	2151
553	843	1213	1523	1943	16.3	617	900	1237	1547	2007	2151
604	854	1224	1534	1954	21.4	617	900	1237	1547	2007	2151
607	857	1227	1537	1957	22.3	617	900	1237	1547	2007	2151
Trenuri de persoane						Trenuri de persoane					
102	104	106	108	110	Klm.	101	103	105	107	109	
cu clasa I și III-a						cu clasa I și III-a					
617	900	1237	1547	2007	—	606	858	1228	1538	1958	
622	904	1242	1552	2012	1.1	602	855	1224	1534	1954	
631	912	1251	1601	2021	4.7	553	847	1215	1525	1945	
650	928	1310	1620	2040	11.5	534	831	1156	1506	1925	
651	936	1318	1628	2048	13.6	525	823	1147	1457	1917	
707	945	1327	1637	2057	16.5	516	814	1138	1448	1908	
712	950	1332	1642	2102	19.9	511	809	1133	1443	1903	
718	956	1338	1648	2108	20.7	505	803	1127	1437	1857	
722	1000	1342	1652	2112	22.2	500	758	1122	1432	1852	
Trenuri de persoane						Trenuri de persoane					
202	204	206	208	210	Klm.	201	203	205	207	209	111
cu clasa I și III-a						cu clasa I și III-a					
617	900	1237	1547	2007	—	605	856	1229	1539	1959	2150
625	907	1245	1555	2015	2.3	558	850	1222	1532	1952	2141
635	916	1255	1605	2025	5.4	548	841	1212	1522	1942	2135
643	924	1303	1613	2033	9.1	540	833	1204	1514	1934	2127
651	930	1311	1621	2041	10.0	532	827	1156	1506	1926	2127
702	940	1322	1632	2052	13.9	520	816	1144	1454	1914	2110

Acest tren circulă numai în zilele de Duminică și următoarele zile de sărbători: 1, 8, 11, 29, Iunie; 6, 15 August; 8, 14 Septembrie.